

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova egy lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. intézendők.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltnék.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beírtátnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

A székelykivándorlás kérdéséhez.

Kézdi-Vásárhely, 1889. aug. 24.

Jeleseink évek óta törnek a fejüket a felett, hogy miképpen lehetne megakadályozni a székelyek Romániába való kivándorlását, mely évről évre aggasztóbb mérvet kezd ölteni. Sok tinta elfogyott és sok szó elhangzott már e kérdésben. Maga Kossuth Lajos nagy hazánkfia is közelebből, midőn a 850 magyar nála járt tisztelni, a hazafiai fájdalom hangján érintette e kérdést. „Ugy hallom, — mondá — hogy Bukarest utcái hemzsegek a hazájuktól megszökött magyaroktól; a bérkocsisok, pincézsek, nőcselédék többnyire magyarok s még a prostitúció tanyáin is magyar nők árulják oláh pénzért bájaikat.” Szóval ez áramlat aggasztó voltát felismerték régóta az irányadó körök, csak pozitív lépés nem történt a baj orvoslására; nem történt pedig azért, mert hiányoztak az anyagi eszközök. Most végre ennek is megvetette az alapját gr. Kun Kocsárd, a nemeskeblű főúr, az általa e célra tett fejedelmi alapítvánnyal. A kérdés megoldására nézve tehát már most a kultur-egylettől várhatjuk a kezdeményező lépéseket. Ez pedig örömmel tölt el annyival is inkább, mivel a kulturegyletnek eddig is siker koronázta lépéseit, s hisszük, hogy e kérdést is el fogja vezetni a megoldáshoz.

Az első lépésnek tekinthetjük a közelebből Brassóban e tárgyban megtartott s lapunkban is jelzett gyűlést, melyben megállapítottak azon elvek, melyeknek alapján a nagygyűlés elé terjesztendő javaslat kidolgozandó.

A „Székelyföld“ tárczája.

A katonalevél.

(Beszély.)

— Németből. —

(Vége.)

— Tudnék én valakit, — szolt Erzsi kevés gondolkodás után — megmondom neked. Az öreg Kovács Gyuri roppant tanult ember.

— A vén Kovács? Őt gondold?

— Hiszen ismered azt a vén siket embert... Egy szót sem hall... Hiszen ismered.

— Persze hogy igen, de... Erzsi, tudod, a dolog úgy áll, hogy hát neki tulajdonképpen nem kellene tudnia azt a dolgot Jancsival. Hiszen nekem gyámom a vén Kovács.

— Annál jobb — szolt Erzsi.

— Nem, én... tudod, ő nem, és... Állsz-e meg, te Árva? Állsz meg, Virág? ... Nem szenved, hogy Jancsival... Tudod, hogy nem szenved... Persze nem.

— No hát nem is kell tudnia semmit az egészről — szolt Erzsi, ravaszul mosolygva. — Hát épen csendesen kell a levelet olvasnia? Hangosan olvassa, neked olvassa el, és én mondom neked, hogy a milyen siket, egy szót sem fog megérteni belőle... egy szót sem.

Marcia erre nagyot nézett.

A baj orvoslását, úgy látszik, kitelepítés útján ohajtják eszközölni; erre mutat az ezen ügyet intéző szakosztály elnevezése is: „Székely-kitelepítő szakosztály”. Röviden elmondjuk mi is e tárgyban nézeteinket, míg nem késő.

Mi is helyeseljük ama felfogást, hogy ez ügyben a legnagyobb óvatossággal kell eljárni, sőt azt ajánljuk, hogy nemcsak óatosan kell eljárni a kitelepítés körül, de sőt azt lehetőleg mellőzni kellene, illetve minél kevésbé igénybe venni; a kitelepítéshez nagy anyagi erő kell, és kétes, hogy vajjon még siker esetén is az eredmény arányban állana-e a hozandó nagy anyagi áldozatokkal? Kérdés: vajjon a kivándorlás megakadályozására lehetne-e a kitelepítés által oly mértékben hatni, a mint az ezegető kérdés megkívánja? Az a tőke, mely e célra rendelkezés alatt áll, még ha teljesen kitelepítésre fordítatnék is, csekélység ily nagy kérdésnek a megoldásához; de nem is fordítható teljesen erre, mert kizárólag kitelepítéssel a kivándorlást megakadályozni lehetetlen; ez azonban nem számdekk az intéző köröknek, a mint hogy nem is lehet szándékuk, mert vannak még más tennivalók is. Ennek különben kifejezést is adtak a gyűlésen többen.

Hangsúlyozva lett ugyanis azon ohajtás, hogy székely ifjak iparosokká képeztesse. Igen helyesen. Minden lépés, mely az ipar fejlődésének előmozdítását célozza, csak helyeselhető. A házi ipar fejlesztésére hozandó áldozatok — különösen a kivándorló székely

leányokra való tekintettel — szintén áldásos gyümölcsöket teremnének.

Egész halom feladat vár az intéző férfiakra, melyeknek megoldása — hogy a hozandó áldozatok gyümölcsözzenek — bizony nagy mértékben megkívánja az óvatosságot.

Mirésztünkről még egyszer kiemeljük, hogy különösen a kitelepítésre nézve ohajtjuk ezt; mert idehaza a Székelyföldön vannak nekünk olyan kincseink, melyeket ha értékesítenénk, lenne a szegény székely embernek kenyere itthon s nem kellene elhagynia hazáját az életmód hiánya miatt. Ismételjük, a mit már több alkalommal hangsúlyoztunk: teremtsünk a Székelyföldön virágzó faipart, melyre nálunk minden eszköz megvan s melyre népünk is kiváló hajlammal bír. Ez aztán maradandó becstől alkotás is lenne, mert ennek a csirája megvan. Erre kellene különös súlyt fektetni, és ha ez sem vezetne sikerre, a mit nem hiszünk, abban az esetben a kitelepítésre is lehetne gondolni. A kitelepítés egyébiránt nehézségekkel is jár, melyek kockázatosá tehetik a reá fordítandó áldozatokat. Nehéz dolog az alkalmas hely megválasztása, még nehezebb a kitelepítésre alkalmas családok kiszemelése.

Különben is, a mit oly régtől fogva várva várunk: a gőzparipa előbb-utóbb berobog hozzánk is, Csikmegyében szintén meg fog valósulni nemsokára, s akkor nem leszünk elszigetelve a világtól, mint most, a vasut hiánya miatt. Lesz, min szállítani gabonánkat, iparcikkeinket, csak legyen ám mit is

találja az én ablakomat is. Ugy-e, Jancsi? ... Fel ne dönts a terhet, Marcia!

— Vigyázok rá! — kiált ez vissza az erdőből.

Marcia ott ballag tehenei mellett. Ujra előveszi a levélkét. „Nézd, Árva, Jancsi küldte ezt!” Oda tartja a levelet a barmok elé, ezek rá bámulnak, de elolvasni nem tudják.

És mikor beesteledett, Marcia kioson a házból és a völgybe, a kovács műhely felé igyekszik. A kéményből szikrák repülnek; az öreg még üti a vasat.

Félve, remegve közeledik gyámja felé, ki egyetlen támasza, mióta apja, anyja elhalt. Még át sem lépte a küszöböt, majd el is botlott, de már megszűröl kiáltja:

— Csillag Erzsi küldött, ezt a levelet olvassa el a bácsi, de hangosan, hogy elmondhassam Erzsinek.

Háromszor is a fülébe kellett kiáltania, míg az öreg felemelte széntől fekete szemét.

— No hát mi az? Levelet olvassak? Tán csak nem boszorkányság!

De azért mégis nagy komolyan veszi.

— Csillag Erzsi nénjétől való! — mond Marcia gyorsan, elfogultan.

Az öreg oda fordul a fújtatóhoz, a tűz nagyot sziporkázik és vérvörösré festi a levelet.

— Milliő ördög és pokol! hiszen itt fent valami bakancsos van!

szállítani. A vasut közelebb fog vinni bennünket a világhoz. Fürdünk — főképp ha fenmarad az olcsó utazás lehetősége, a miben nincs is okunk kételkedni, s legfőképp ha a birtokosságok azoknak emelésére jövőre kellő gondot fognak fordítani — látogatottak lesznek; az idegenforgalom emelkedésével a pénzforgalom is emelkedni fog, a mi a népnek csak hasznára leend. Kellő gonddal és élelmességgel világhírű fürdőkkel lehetne emelni a székely fürdőket, úgy, hogy magukban ezek a nép anyagi jólétének, előhaladásának lennének kutforrásai, s nemcsak hogy hazánkban senki sem látogatna külföldi fürdőt, de még a külföldről is ide özönlének a szenvedő és üdülni kívánó emberiség.

Csak legyünk élelmesei; értékesítsük az erdeinkben, vizeinkben rejlő kincseket; mert akkor lesz e népnek miből élni s nem fog kívánczolni jobb hazába. Ez lenne, nézetünk szerint, legbiztosabb módja a kivándorlás megakadályozásának.

SZEMLE.

A krétai ügy első fontosságu politikai eseménynyé fejlődött. A gyakran megújuló zavargások orvoslást kérnek, s mint legújabbban jelentik, a török kormány már megtette erre vonatkozólag a szükséges intézkedéseket. Ugyanis egy jelző gőzös katonasággal, ágyúkkal és löszerekkel Kréta szigetére indult s Syriából is újabb csapatok indulnak utnak; összesen 30.000 embert összpontosítanak Kréta szigetére. Így a török kormány valószínűleg első sorban figyelemmel akarja kísérni Görögországot, hogy mennyiben vesz részt a krétai zavarok előidézésében. A török kormány szabadon és megengedett határok között függetlenül akarja a szükségességeket megtenni, még úgy is, ha alattvalói egy részének ez nem tetszenék. Erősnek érzi magát a porta, s a szövetséges nagyhatalmak magatartása is jelentékeny erkölcsi támaszt biztosít számára. Ezek közepette a sokáig húzódo krétai ügy bizonyosan rendezve lesz. Hogy mikor, annak a muszka nagykövet a megmondhatója.

Szegény kicsiny Sándor Belgrádban! fényes királyi dísz közepette hiába várja könnyes arccal haza az édes anyját, Nátáliát. A regensek nem tartották opportunusnak, hogy az elvált királyné Belgrádban unatkozzék, mert királyné volt s épen ezért politikai tüntetésektől tartottak, s ha szabad az anyának meglátogatni gyermekét, nem engedhető meg, hogy a volt királyné tanácsokat osztogasson az uralkodó királynak. Nátália sok vonakodás után végre beleegyezett, hogy el-

fogadja a regensek tanácsait, s értesítette őket, hogy belgrádi útjáról ez alkalommal lemond. Csak épen ez alkalommal azonban, de azt nem ígérte meg, hogy később nem megy, s jöhetnek idők, mikor a szép királyné látogatása még kevésbé lesz időszerű, mint most volna.

Egyébként a radikális-párt erősen tartja magát Szerbiában s legközelebb is gyűlést tartott, hogy a szkuptsinai választásokra kijelölje a saját kandidatusait.

Boulanger pörének utójátéka a francia hadsereg tisztjeire nézve nem valami kellemes ki-fejődésű. A boulangista üzelmek leleplezése után természetesen a pörben kompromittált katonatisztek ellen is vizsgálatot indítottak. Freycinet hadügyminiszter már befejezte a vizsgálatot s közölte az eredményt. E szerint az aktív hadseregben, melynek 26,000 tisztje van, 59 tisztet mondtak ki vétkesnek politikai jellegű ténykedés miatt, s az illetőket szigorú büntetésekkel sújtották. A territorialis hadseregben 22 tisztet elmozdítottak állásukból. 21 altisztet, kik részint az aktív hadseregben szolgálnak, részint pedig tartalékosok, degradálással, áthelyezéssel, vagy fogsággal büntettek; nyolcz esendőrt elbocsátottak és a hadügyminiszterium egy polgári hivatalnokát is elmozdították állásából. A boulangismus eme gyomlálása egészes határu marad a francia hadseregbe nézve.

Az orosz sajtó láthatólag kihozta a sodrából a berlini találkozást. Nap nap után foglalkoznak azzal s igyekeznek azt minden oldalról megvilágítani s a — maguk javára megmagyarázni. Feltűnő mindenesetre az, hogy az orosz lapok minden jelentőséget szeretnének elvitatni a berlini találkozástól s mégis olyan — mondhatni — lázas egymásutánban csak azzal foglalkoznak. A „Novosztyi“ hosszabb vezércikkben tér még egyszer — s hihetőleg nem utoljára; — vissza e tárgyra s a következőket írja: „A berlini „szép napok“ elmúltak és Ferencz József császár és király ismét Ischlben van. A berlini látogatás eredményéről határozott adatok ez ideig még nincsenek. A diplomata és stratégák bizonyosan csak a már régebben megállapított szövetségi feltételekkel foglalkoztak; bizonyos részleteket megbeszélhettek, de általánosságban megmaradtak a régienél. Komoly figyelmet csak akkor érdemelne a berlini találkozás, ha az azt megelőzőt londoni látogatás valami tényleges eredménnyel járt volna, de ehhez sok és alapos kétség fér. Anglia azon államok közé tartozik, a melyeknek politikai befolyása a continentalis hatalmak versengésében gyökeredzik. — Ugyanazért mindenkor arra törekedett, hogy a continentalis hatalmak közül egynek se engedjen túlnyomó befolyást Európában; Franciaországgal és Olaszországgal, midőn ezek a hatalmak szerezés háborúi következtében uralkodó álláshoz kezdtek jutni Európában, makacsul küzdött; III-ik Napoleon szövetségre lépett, hogy csapást mérjen rák az ötvenes években, s Oroszországgal ekkor volt kénytelen lemondani arról, hogy activ szerepet vigyen az európai ügyek elintézésében. Azután a porosz és osztrák, a német és francia háborúk mind arra valók voltak Angliának, hogy fogantossítsa politikájának elvét: divide et impera. S

eből az előnyös politikai helyzetéből Anglia nem is fog kilépni. Neki szívesen tesznek engedményeket, hogy ki ne hívják ellenséges indulatát. Oroszország szemet hunyt rá, hogy Afghanisztánban és Perzsiában intriguál; Franciaország kibékül azzal a helyzettel, hogy Egyiptomban az ő befolyása érvényesüljön, Németország engedményeket tesz neki Afrikában és a Csendes-Oceánon: egy szóval, az intéző európai hatalmak inkább átengedik némely érdeküket, csak hogy fel ne bősztsek az angol oroszánt. Nem kézzel fogható-e, hogy ilyen körülmények között Angliának nincs kedve a „szabad kéz“ politikájával felhagyni? Így fogják fel az oroszok általános európai szempontból ezt a kérdést. Remélhetőleg azonban Oroszország egyedül áll ezen felfogásában.

Tan ü g y.

Értesítés.

A kézdivásárhelyi ipari felső népiskolánál az 188⁹/₉₀-iki tanév folyó évi szeptember hó 1-én kezdődik.

Szeptember első hetében a beiratások, felvételi és javító vizsgálatok eszközöltnének; azontul a rendes tanítás veszi kezdetét.

Felvételi feltételek:

a) 12 évet betöltött életkor;
b) az elemi iskola 6 osztályának sikeres bevégezése;

c) orvosi bizonyítvány a második beoltásról.

Oly tanulók, kik az elemi iskola 6-ik osztályának elvégzéséről bizonyítványt felmutatni nem képesek, felvételi vizsgálatnak vettettek alá.

Beiratásokról 4 frt tandíj és 50 kr beiratási díj fizetendő. Hiteles szegénységi bizonyítvánnyal ellátott tanulók a tandíj-fizetés alól a gondnokság ajánlatára részben vagy egészen felmentetnek. A szegénységi bizonyítványnak a községi bíró, jegyző és lelkész urak által aláírva, megpecsételve és a szolgabírói hivatal által láttamázva kell lennie.

A vidéki t. szülőket figyelmeztetjük, hogy a szállásfogadásra nézve az igazgatóság véleményét kikérni el ne mulaszták. Nehány vidéki szegény tanuló az intézetben ingyen lakást nyerhet; az iskolaszolgálnál pedig a szokásban levő főzetéssel igen olcsó ellátást kaphat.

Bővebb felvilágosítással bármikor készséggel szolgál az iskola igazgatója.

Kézdi-Vásárhelyt, 1889. aug. 22.

Az igazgatóság.

Értesítés. A kézdivásárhelyi közs. elemi fiu- és leányiskolában a mindennapi, mint az ismétlő iskolára nézve az 188⁹/₉₀-ik évre a beiratások f. évi szept. 2., 3., 4. és 5-ik napjain kezdődött 8—12, d. u. 2—4 óráig; a javító, esetleg felvételi vizsgálatok 6-án d. e. 8—12 óráig eszközöltnének. Felvételi díj: 60 kr. A szegénységi igazolók ezen díj fizetése alól felmentetnek. Felkérem a t. szülőket, hogy gyermekeiket személyesen és pontosan irassák be, mivel azon tankötelesek nevei, kik a kitűzött idő-

— Megálljon! Igen, katona, — szól Marcsa reszkette — Csillag Erzsé néniének a fia.

— Csillag Erzsé néniének a ...

— Néniének a fia. Persze, hogy igen. Csak hangosan olvassa, mert ... mert nem igen érek rá. Mindjárt haza kell szaladnom.

Az öreg egy szót sem értett. Már olvasásközben volt. Egyik lábával a fujtatót taposta, úgy, hogy a kohó folyton világított. A másikkal erősen állott.

— Te haszontalan szépség! — szól hirtelen. — Felolvassam hát neked az írást, felolvassam? Szívesen. „Édes Marcsám!“ ... mondja az írás.

Marcsa majd hogy el nem dőlt. Süket, az igaz, de hát olyat kiáltott, hogy tán meg is értette. Épen olyan igen hangosan nem muszáj, édes bácsi ...

„Tisztellek ezerszer és kívánom, hogy levelem friss egészségben érjen. Én, hála Istennek, egészséges vagyok és megírom neked, hogy pár nap előtt káplárra avandzéroztam és hogy egy esztendő mulva Urlaubra megyek, a minek is temiatad igen örülök, drága Marcsám, és a már éjjelnappal rád gondolok, és a te imádságodat mindig a szívemen hordom, hogy az Uristen segítségével valami golyóbis belém ne ütdőjék. Ugy nézek ki, mint a képem odafent, és kérlek, hogy hivem maradj és ne higj az emberek szájbeszédének, mert hát irigységgel vannak a mi irányunkban. És szeretném azt is tudni, hogy az utolsó szent

bucsu, a mikor elmentem tőled, meg nem ártott neked.“

Az öreg elhallgatott, rábámult a lányra. Ez meg elragadó szemtelenséggel mondja:

— Hallom, bácsi, igen jól hallom, csak olvassa tovább!

És az öreg folytatja: „És légy olyan szíves, vigyázz a posztóruhámra, hogy a moly bele ne essék, és írd nekem egy pár sort, hogy miképen éled a világodat és hogy mi újság, és hogy a levélért ne is fizess. És téged el nem felejtlek mind halálig, szeretett Marcsám, és a lány csillag van az égen, a hány vízsepp a tengerben, a hány levél a világ minden fáján, annyiszor tisztellek. Ne haragudjál és bezárom levelemet, az Isten oltalmába bízva mindkettőnköt és a sírig maradok a te

Csizsek Jancsid,
káplár az 54. gyalogezredben.“

A vén Kovács sokáig, igen sokáig rázta fejét.

— Igen, — mond Marcsa, kit a levél tartalma elragadott — Csillag Erzsé néniének a ...

— Kigyó! — vág közbe az öreg, mintha egy vasdarab hullt volna le.

Belátta Marcsa, hogy mindennek vége. Csend lett, csak a fujtató sohajtozott.

— Megígérte nekem, — rebegett a lány, kezeit összekulcsolva — megígérte, hogy elvesz, és ennek úgy kellett jönie, mert a tisztelendő ur is azt prédikálta a templomban, hogy a házasságok az égből köttetnek.

— Igen, és minden bolondság a földön megy végbe. Férjhez mégy! Egy haszontalan katonához, a ki nek semmije sincs! Hallod-e, az olyan, ki már egyszer hátán hordta a borjut, el nem bir szokni a tarisznyától, és ha egybe nincs, a koldus-tarisznyát akasztja nyakába.

... Nem illik, hogy én is szóljak valamit, de azt hiszem, hogy Jancsi nem henyél, de szorgalmas, derék fiu; nem iszik, nem mulat; úgy ír, mint akár a kasznár ur, és még néha könyvből is olvas ...

— Hallgass és takarodjál haza, te leány! Soha sem láttam olyan fehér cselédet, ki annak szeretné magát a nyakába varrni, a ki nincs is itt. Ha visszakértél Jancsi és akkor is úgy beszél, Isten neki, fakerszt! én nem állok a boldogságod útjába. De most el ezzel az írással! nekem nem kell.

Marcsa örömmel nyul utána az írásnak, megszorítja az öreg kezét is és haza felé siet.

Vasárnap az öreg Kovács maga irta meg a feleletet:

„Édes Jancsi!

Hagyd az irkálást. Jere haza. Ha derék ember vagy, állok elédbe.

Hajas Marcsa.“

Az ő levele milyen jó, milyen szép, milyen istenfő volt! Ez meg milyen rövid, milyen rideg! Marcsa eleget siratja, de nem tehet ki az öregnek; csak épen két virágzálat tud a levélbe csusztatni: egy nefelejcsot és egy lángvörös pipacsot.

ben nem iratkoznak be, a hatósághoz a törvény értelmében leendő eljárás végett azonnal be fognak terjesztetni. K.-Vásárhelytől, 1889. aug. 24-én. M. Székely János közs. isk. igazgató.

Pályázat. A hidvégi gróf Nemes Abrahám-féle ideiglenes ösztöndíj-alapítványból rendszeresített egy 200 frtos alapítványi hely 1889—90. tanév kezdetétől megürülve, arra pályázat hirdetik a következő feltételekkel: 1. Az ösztöndíj a székelyudvarhelyi állami főreáliskolát látogató tanulóknak a székelyudvarhelyi róm. kath. főnővelében való neveltetése és ellátására fordítatik. A 200 frtból 100 frt a növeldében nyerendő ellátásra, 100 frt pedig az illető tanuló neveltetésére, taníttatására szolgál. 2. Ezen ösztöndíjban csakis háromszék-megyei születésű, róm. kath. vallású s a reál-tudományokban való kiképzetésre elegendő vagyonnal nem rendelkező oly jó erkölcsű ifjak részesülhetnek, kik a reál-tanoda első osztályát jeles eredménnyel végezték. 3. A székelyudvarhelyi állami reáliskolai tanulmányokat jó sikerrel végzett ifju az ösztöndíjat megtarthatja, míg az általa választandó műegyetemen tanulmányait sikeresen folytatja. 4. A kegyur kiváló szorgalom esetében az ösztöndíjat a reáliskola felsőbb osztályaiban évi 300 frtra, a műegyetemi tanulmányok alatt pedig évi 500 frtra felemelheti. 5. A háromszék-megyei születést igazoló keresztlevéllél, a reáliskolai osztályok végzéséről szóló iskolai és a vagyoni állapotot feltüntető hatósági bizonyítvánnyal felszerelt folyamodványok f. évi augusztus hó 31-ig Hidvégre gróf Nemes János kegyurhoz adandók be, ki a folyamodók közül egy alkalmas ifjút kinevez s az összes folyamodványokat tovább intézkedés, illetve az ösztöndíj folyósítása végett az igazgatótanáshoz átteszi. Az erdélyi róm. kath. Státus igazgatótanácsától. Kolozsvárt, 1889. aug. 14-én. Az elnök ur helyett: Gróf Eszterházy János s. k. Szentkirályi Kálmán s. k. titkár.

Különfélék.

— **Személyi hir.** Ponory Sándor, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék köztisztviselőben álló derék elnöke, augusztus hó 15-én kezdte meg hat hétre terjedő szabadságidejét, hunyadmegyei birtokára távozván el. Távolléte idejére a kir. törvényszék vezetését, mint a múlt évben, ugy ez évben is Sándor Kálmán kir. törvénzéki bíró és miniszterileg kinevezett elnöki helyettes vette át.

— **Fényes esküvő** folyt le folyó hó 25-én Kézdivásárhelytől. Sinkovics Ottó ifjú földbirtokos, tart. huszárhadnagy, tartotta esküvőjét menyének egyik legbájosabb hölgyével: Csizsár Emilia kisasszonnyal. A menyegzői ünnepély a legszorosabb családi körben, csupán a legközelebbi rokonok jelenlétében folyt le. Esküvő után a szép ifju pár a férj szentkatolnai birtokára s onnan külföldi nászutra indult. Áldást és boldogságot kívánunk e házassághoz!

— **Mozgalmas képe** volt mult héten városunknak. Az őszi gyakorlatra bevonult honvédek — körülbelül 400-an — tartották gyakorlataikat naponkint. Trombitaharsogás, dobpergés váltotta fel városunk szokott csendjét s látványosságot nyújtott bővében közönségünknek. A mozgalmas életnek azonban már vége van; honvédekünk pénteken reggel eltávoztak a nagyszabani nagy gyakorlatokra. Mint igen érdekes jelenséget, meg kell említenünk, hogy a fegyvergyakorlatra behívott tisztek közül egy Smak nevezetű hadnagy Londonból hivatott be, hol mint gépészmérnök van alkalmazva.

— **A háromszéki házipar-egyesület** intéző bizottsága f. hó 22-én tartotta utolsó ülését a közgyűlés előtt Potsa József főispán elnökle alatt. Az elnök főispán meleg szavakkal emlékezett meg az egylet elhunyt titkáráról, Révay Lajos ev. ref. lelkészről, ki az alapítástól kezdve mindvégig ernyedetlen buzgalommal működött az egylet felvirágoztatása érdekében. Elvesztésével nehezen pótolható ür támadt. Az ülés tárgyát a közgyűlés napjának kitűzése és tárgysorozatának megállapítása képezte; a közgyűlés f. évi szeptember hónap 15-ére tűzött ki; a közgyűlés tárgysorozatára előre is felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Az ülés igen érdekes részletét képezte a kormánysegély kérése. Az elmúlt évvel ugyanis a hat évre utalványozott évi ezer forint kormánysegély megszűnt; s most az intéző bizottság ugy határozta, hogy ne egy ezer forint segély nyeresé végett téssenek lépések, hanem felfejtették a kormány előtt a szükségletek, melyek az egyletet szélesebb alapokon leendő működésre kényszerítik, legalább is 2000 forintot kérjenek évi segélyül.

— **Kiüntetés.** A török szultán Szerényi József szerkesztőt, a brassói kereskedelmi és ipar-egyesület titkárárt, a magyar-török kereskedelmi viszonyok emelése körül tanúsított munkásságáért a Medjidie-rend IV. oszt. csillagával tüntette ki, melylyel Törökországban a lovagi czim jár.

— **Gyergyó-Szentmiklós** város egy királyunk születése, mint Szent-István neve napját kegyelettel ünnepelte meg. A főteri templomban fényes

istenitisztelet tartatott, melyen az összes hivatalok, testületek és egyletek részt vettek. Megelőző estén a város főbb utcáit világítva voltak.

— **Gyergyó-Szentmiklós** az ifjuság dr. Fejér Dávid elnökle alatt Szent-István napján igen fényesen sikerült táncmulatságot rendezett. A négyeseket 34, a körmagyart 18 pár táncolta. A kedélyes mulatságnak éjjeli 3 óra vetett véget.

— **Gyorsvonat.** Mint a „Brassó” hitelt érdemlő forrásból értesül, szeptember 1-től kezdődőleg Predeal és Bécs között közvetlen csatlakozás lép életbe. A gyorsvonat délután 3 órakor indulna Brassóból.

— **Székely furfang.** Pár héttel ezelőtt történt, midőn a felvidéki székely községekben a ragadós szájsz. és körmőfajás uralkodott a marhák között. Egyik községben hatóságilag elrendeltetett a marhák beoltása, mely köztudomás szerint abból áll, hogy a beteg állatból a kóranyagot átültetik az egészséges állatba, hogy így az egész község marhaállománya egyszerre essék át a betegségen. Egy székely gazdának két szép ökre volt, melyeket szeretett volna a betegségtől megóvni. Egyszerű székely ésszel kifundálta a dolgot. Mielőtt ökreit a falu házához hajtatta volna, szájakat be-bekente erősen hígított karbolsavval s aztán be-csapta a többi közé. A kóranyaggal aztán bekente az állatorvos az ökrök száját, de az nem ártott nekik, egészségesek maradtak. A falu népe és az állatorvosok maig is törik fejüket, hogy miképen maradtak a két állat egészségesek.

— **A kísértet.** Egy kiskászoni ember a mult hét egyik estéjén a mezőről haza felé ballagván, a Perkő oldalán valami hosszú fehérét pillantott meg, mely fejét hajtogatva, integetett neki. A székely nézte, nézte a furcsa állatot s lassanként azon meggyőződésre jutott, hogy az nem lehet más, mint — kísértet s ezzel kerekét oldott. A faluba érve, magához tért s kezdte szégyelni gyávaságát. No hát vissza fog térni s jaj akkor a kísértetnek! Vissza indult, de előbb betért a korcsmába s ott egy félliter pálinkát s az udvaron meg egy jó nagy husángot vevén magához, bátor szívvvel indult neki a kísértet rejtegető éjszakának. Megérkezvén a hely szinére, a fehér alak mindig ott állott s bolyongott fejével. A mi székelyünk szíve erősen dobogott, de azért bátorsága nem csökkent. Óvatosan közeledett a kísértet felé, husángját felemelte s ütött. A kísértet elesett... Egy rozskéve volt, melynek koronáját az esti szél lengette, s az időzte elő a képzelt segélyével a csallódást. Azóta a bátorszívi székelynek nem volt maradása a faluban; minden éjjel egy-egy zsupot dobta gnyből udvarára. Nem tudta kiállani: elbujdosott Romániába.

— **A katonai képzőintézetekbe** belépni ohajto növendékek száma az idén oly nagy, a milyen eddig még sohasem volt, és pedig nemcsak az ingyenes vagy félfizetési, hanem a teljes fizetési helyeken is. E mellett azt a megfigyelést tették, hogy a jelentkezők csaknem általában előkelő családok fiait és hogy most a legjobb polgári családokban is nyilvánvaló a törekvés, hogy fiaikat hivatásszerű katonák képeztessék. Ez a jelenség, mint a hadsereg érdekeit előmozdító, csak örömmel és megelégedéssel üdvözölhető. Mivel azonban a katonai képzőintézetek növendékeinek száma meg van szabva, az idén a felvételi kérvények nagy részét figyelmen kívül kellett hagyni. Csak a bécsújhelyi akadémiára vonatkozólag terjesztett be javaslatot a közös hadügyminisztérium VI. osztálya, melynek értelmében e körülményre való tekintettel az idén ebbe az intézetbe többen vétessenek fel. A király helyben hagyta ezt a javaslatot s már megtekinték az intézkedéseket, hogy egy másik párhuzamos első tanfolyam állítsassék fel Bécs-Ujhelyen, mely már a jövő tanév elején megkezdje működését.

RÖVID HIREK.

Konkurrensz akadt Eifelnek New-Yorkban. Egy amerikai mérnök ugyanis ajánlkozott, hogy az Eiffel-toronynál is magasabb tornyot emel az 1892-ben rendezendő kiállításra. A torony magasságát 500 méterre tervezi. — **Bomba-mérényletet** követkelt el ismeretlen tettesek Rómában a Colonna-téren hétfőn este. Két ember súlyos, négy könnyebb sérülést szenvedett. — **Az idegenforgalom** a fővárosban nagy mértékben emelkedik. Szt. István napján a vasúti állomásokon 27.134 volt az utasok száma. — **Olcsván** egy 17 éves hülye suhanczot fogtak el, a ki piromániában szenved és már több ízben gyújtogatott. — **A berlini színház** erkölcsös érdekes módon iparkodik megvédeni a főntendáns. Elrendelte ugyanis, hogy a színésznőknek nem szabad oly lakást tartaniok, mely kiálló aránytalanságban áll a fizetésükkel. — **Pálmay Ilka**, a kiváló énekesnő, harmincz előadásra Amerikába készült, hol minden fellépéséért ezer dollárt, azaz kétezer forintot fog kapni. — **Budapest**en egyik este 1 frtos belépti díjak mellett valami Grünwald nevű uri ember akarta bemutatni az általa föltalált „kormányozható léghajó”-t. A léghajó azonban, ahogy sem akart engedelmeskedni. Nehány lépésnyire felszállott s aztán levetette magát. A közönség egy része persze bosszankodott, nagy ré-

sze pedig jóízűt nevetett a felsülésen. — **Eltűnt követ.** De Santos portugál követ Pétervárról nyomtalanul eltűnt. — **Villám** csapott le a hó 19-én az Eiffel-toronyra. A toronynak nem esett semmi lényeges baja, de azért egy tudósból álló bizottságot fognak kiküldeni, hogy megvizsgálják. — **Éhínség** van Montenegroban. Sokan éhen halnak s ezenkívül járványos betegségek is pusztítják a lakosságot. — **350 hirlap** jelenik meg most Londonban. Ezek közül 50 vallásos tartalmu. — **Nagy lakomát** rendezett közelebből Carnot köztársasági elnök a francia polgármesterek tiszteletére. 13 ezer polgármester jelent meg a lakomán, melyen 20 ezer palaezk bor, 450 liter likőr fogyott el. 4000 pincér, 1400 szakács és kukta, 300 mosogató és 500 felügyelő volt elfoglalva a nagy ebédnél. Maga az ebédőasztal felszerelése megért 750 ezer frankot. — **Női tolvajok.** Frankfurt egyik előkelő vendéglőjében nagy lopás történt közelebből. 60.000 frank tűnt el. A gyanú két előkelő nőre esik. — **Furcsa sztrájk.** Pforzheimban, a hol sok a munkás is, a hus- és kolbászfogyasztó közönség sztrájkot rendezett a hentesekkel szemben, mivel ezek nagy mértékben kezdték emelni az árakat. Egy reggel 12.000 munkás a megszokott kolbász és hurka helyett sajtot és vaját reggelizett s felhívták a lakosságot is, hogy kövessék példájukat. A hentesek rögtön leszállították az árakat.

Közzgazdaság.

Iparkiállítás Maros-Vásárhelytől.

A „Székely-egylet” marosvidéki választmányának méltóságos báró Bánffy Zoltán főispán ur védnökké alatt az „Iparos polgári egylet”, „Nőegylet”, „Székely asszonyok társulata” és az „Iparos önképző és betegsegélyező egylet” támogatásával Maros-Vásárhelytől az „Iparos polgári egylet” termében, ennek udvarán épített csarnokban és a „Transsylvania” disztermében a székelyföldi iparmúzeum javára helyi érdekű iparkiállítást rendez.

E kiállítással kapcsolatosan rendezi Szirmayné Jusztina urasszony művirág-tanító marosvásárhelyi nő-növendékei által készített gyönyörű művirág-kiállítást is, mely a „Transsylvania” disztermében lesz külön csoportban bemutatva.

A kiállítás 1889. szeptember hó 1-én (vasárnap) d. e. 11 órakor ünnepélyesen fog megnyitástulni és tart szeptember hó 8-ig.

Belépti díj: 20 kr. Gyermek, tanulók és katonának 10 kr. A kiállítás egész tartamára 1 frt.

Az „Iparos polgári egylet”-nél váltott jegyek érvényesek az összes kiállítás megtekintésére, míg ellenben a „Transsylvania” épületében váltott jegyek csak a művirág-kiállításra szólnak, melynek tiszta jövedelmét Szirmayné urasszony $\frac{2}{3}$ részben a múzeum, $\frac{1}{3}$ részben pedig a marosvásárhelyi rongyos-egylet javára ajánlotta fel.

A rendező bizottság.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Árlejtési hirdetmény.

A kovásznai fürdő részvénytársaság Kovásznán a „Horgász” savanyúvíz-forrás mellett egy 10 méter hosszú, 4 méter széles, bánya-kőből építendő és boltozandó **píneze építését** határozván el, annak árlejtés utjának kiadása f. hó 31-ike d. u. 2 órájára tűztetik ki Kovásznai község házához. Miről vállalkozókat azon megjegyzéssel értesitem, hogy a terv és költségvetés nálam megtekinthető. Kovásznán, 1889. augusztus 24-én.

A kovásznai fürdő-részvénytársaság.

Csia György,
vezér-igazgató.

Hirdetmény.

Az erdélyi róm. kath. Püspök ur Ö Nagyméltósága folyó évi 2711. szám alatt kelt magas rendeletével Kézdi-Martonos községben **egy róm. kath. templomnak újból építését** 8791 frt 66 kr költségösszeggel engedélyezte.

A 8791 frt 66 kr költségösszegnek 487 frt 26 krnyi részlete fejében a régi templomnak újból felhasználandó anyaga van számbatársa véve, melyet vállalkozó ezen összegben átvenni és felhasználni köteles; továbbá 500 kézi napszám a hivek által lévén kiszolgáltatandó, egyenként 60 krban számítva, ezen napszámok 300 frt értékben számíttatnak be a vállalati összegbe.

A fent említett munkát foganatosításának biztosítása céljából 1889. évi szeptember hó 9-ik napjának d. e. 10 órájára tek. Dr. Bánffy Zsigmond ur ügyvédi irodájában K.-Vásárhelyt tartandó zárt ajánlati tárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtására vonatkozó, az engedélyezett 8791 frt 66 krnyi költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi, azaz 440 frt bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig tek. Dr. Bánffy Zsigmond ügyvéd urhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkákra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a főesperesi hivatalnál Bereczkben naponként megtekinthetők.

Kelt Bereczkben, 1889. aug. 22.

Bálint László,
főesperes-plebános.

1—2

Sz. 10,093—1889.

Hirdetmény.

Háromszékvármegye igazoló választmánya részéről az 1886. évi XXI. t.-cz. 28. §-a rendelkezéséhez képest ezennel közhírré tétetik, miszerint a vármegye törvényhatósági bizottságának a jövő 1890-ik évben érvénnyel bíró leg több állami adót fizető bizottsági tagjainak névjegyzékét az igazoló választmány folyó évi augusztus hó 29. és 30-ik napjain mindig d. e. 9 órakor kezdődőleg a vármegye ház tanácskozási termében az adóhivatali kimutatások alapján fogja kiigazítani, illetve összeállítani.

Az idézett törvény 27. §-a értelmében felhivatnak mindazok, a kik a törvény kedvezményét igénybe venni kívánják, hogy ez iránt

az igazoló-választmány előtt az ülések tartama alatt szóval vagy írásban jelentkezzenek.

Ugyanez alkalommal helye lesz az adóhivatali kimutatásokban esetleg hiányosan kitüntetett egyéni adók helyesbítésének is.

Háromszékvármegye igazoló-választmánya nevében:

S.-Szentgyörgyön, 1889. aug. 21.

Br. Apor Gábor,
alispán.

Szám 2432.

Árverési hirdetmény.

A Zabola községet illető **koresmárlási jog**, mely szeptember hó 29-én veszi kezdetét s az év végéig tart, a folyó 1889. évre haszonbérbe adandó lévén, felhivatnak mind azok, kik ezen jogot bérbe venni óhajtják, hogy a **folyó évi szeptember hó 1-én délelőtt 10 órára** a község házához kitűzött árverésen megjelenni szíveskedjenek.

Kikiáltási ár 300 frt, melynek 10%-a bánatpénzül leteendő lesz.

Zárt ajánlatok kellően felszerelve a nyílt árverezés előtt elfogadtatnak.

Feltételek a község házában hivatalos órák alatt bármikor betekintethetők.

Kovácsnán, 1889. augusztus hó 15-én.

Hollaky Attila,
főszolgabíró.

2—2

Sz. 9765—1889.

Hirdetmény.

A vármegye törvényhatósági bizottsága leg több adót fizető tagjainak az 1890-ik évre összeállítandó névjegyzékének alapját képező adókimutatások a sepsiszentgyörgyi és kézdivásárhelyi kir. adóhivataloktól beérkezvén,

azok az 1886. évi XXI. t.-cz. 25. §-a 3-ik bekezdése értelmében a főjegyzői irodában a hivatalos órák alatt **folyó hó 25-ig** bezárólag bárki által betekintethetők.

S.-Szentgyörgyön, 1889. aug. 14-én.

Br. Apor Gábor,
alispán.

Sz. 2438—1889.

Hirdetmény.

Alattirt Kézdi-Vásárhely város tanácsa nevében a tanács 199. számú határozata alapján közhírré teszi, hogy Kézdi-Vásárhely város 1890-ik évi előleges költségvetési előirányzata a főjegyzői irodában mai naptól számítva 15 napra közzszemlére kitétetett Mi azon hozzáadással tétetik közhírré, hogy az, az 1886. évi XXII. t.-cz. 125. §-a értelmében, érdekeltek által megtekinthetők.

K.-Vásárhelyt, 1889. évi aug. 16-án.

Bartók Károly,
polgármester.

BOR-ÁRULÁS

nagyban és kicsinyben
100 literen felüli mennyiségben.

Vizhez való jó asztali bor	12—14 frt.
Medgyesi ó-bor	22 "
1882-beli fehér bor	26 "
Villányi vörös bor	34 "
1885-beli finom muskotály	45 "

Literes üvegekben is a fenti borok a legjutányosabb árért áruktatnak

Papp Ferencznél.

Brassó,
nagy-utca 504. ház-szám.

7—10

Az „Albina“ takaré- és hitelintézet brassói fióktelepe átvesz takarékbetéteket

és ha ezek legalább három hóig az intézetnél hagyatnak, azok után
minden utólevonás nélkül tiszta 5% kamatot
fizet.

A legkisebb betét 50 kr. A kamatok fél évenként, január 1-én és július 1-én tőkésítettnek. A kamatozás a betétet követő naptól kezdődik és a felvétel előtti nappal végződik; tizenöt napnál rövidebb tartamu betét után kamat nem fizetetik.

Betétek, felmondások, pénzfelvételek és visszafizetések a m. kir. posta útján is eszközölhetők és az intézet által mindannyiszor posta fordultával franko intéztetnek el.

A betétek névre, betűre stb. szólhatnak, avagy aképen is kiköthetők, hogy a kifizetés csak egy bizonyos személy kezéhez, vagy egy bizonyos esemény beálltával (mint nagykorúság, házasság stb. esetében) történjék.

500 frtig a visszafizetés látra történik. Nagyobb összegek a történt egyezményhez képest előbb felmondandók.

Három hónál rövidebb betétek rövid felmondási határidőkre 4 százalékkal, betétek bármily magasságban, melyek látra fizetendők viszsza, 3 1/2 százalékkal kamatoztatnak.

Nyilvános egyházi és iskolai alapoknak

és mindazoknak, kik biztos és jövedelmező értékpapírokat kívánnak birni, kiválóan ajánlhatók

az „Albina“ takaré- és hitelintézet 5%-os záloglevelei.

Ezek a budapesti tőzsdén jegyeztetnek és

minden levonás nélkül 5%-ot kamatoznak és legnagyobb biztosítékot nyújtanak, miután azok 1) egy több mint háromszoros értékű jelzálog által (tehát gyámhatósági biztosítékon fölül), 2) a törvény szerint előszabott 200,000 frtnyi záloglevél biztosítéki alap által és 3) az egész intézeti vagyon által fedezve vannak.

A kamatszelvevények fél évenként január 1-én és július 1-én az intézet pénztárainál Nagy-Szebenben és Brassóban, valamint a „Kereskedelmi bank“-nál Budapesten váltatnak be.

A záloglevelek legkésőbb 30 év alatt kisorsoltatnak és névértékben beváltatnak, — ezen záloglevelek

500 és 1000 frtos darabokban, 99 árjegyzés szerint,

az „Albina“ takaré- és hitelintézet brassói fióktelepénél kaphatók, mely fióktelep

a Székelyföld t. cz. timármestereivel ezennel tudatja, hogy egy kitünően berendezett nyersbőrraktárt tart bizományban, a hol folyton legjobb minőségű

száraz ÖKÖR- és TEHÉNBŐRÖK, PITTLING és KNEIPENEK kaphatók.

Ezen Brassóban levő legnagyobb raktár gazdag választéka, kitünő minősége és jutányos árainál fogva, mely nagy és tömeges forgalomra számított, **vevőknek nagy előnyt biztosít.**

Bővebben értekezhetni naponta 8—2 óráig **az „ALBINA“ takaré- és hitelintézet brassói fióktelepe** üzlethelyiségében, Brassó, főter 91. sz. a.

14—